

Stabilirea unui consens în ceea ce privește reglementările și legislația referitoare la siguranța alimentară pentru a asigura disponibilitatea globală a produselor alimentare sigure și benefice pentru toți consumatorii.

Armonizarea: Alimentația oamenilor, susținerea inovării

DOCUMENT INFORMATIV GHI

Diferențele dintre țări în ceea ce privește reglementările referitoare la siguranța alimentară împiedică comerțul cu alimente, ducând la distrugerea alimentelor care corespund perfect din punct de vedere calitativ într-o lume în care circa un miliard de oameni nu au suficiente alimente pentru a se hrăni. În plus, reglementările contradictorii împiedică inovarea și investițiile în noile tehnologii din cadrul lanțului alimentar – tehnologii care sporesc eficiența producției, reduc riscurile legate de siguranța alimentului și îmbunătățesc capacitatea de distribuție pe piețele mondiale. Deciziile privind confiscarea, embargoul sau reținerea și distrugerea alimentelor sunt luate la granițele internaționale în fiecare zi datorită considerentelor că alimentele sunt nesigure pentru consumul uman. Desigur, întotdeauna există riscuri potențiale pentru falsificarea alimentelor în timpul manipulării, transportului și depozitării, iar alimentele falsificate nu trebuie distribuite în continuare. Cu toate acestea, faptul că o cantitate semnificativă de alimente sigure și sănătoase sunt distruse în fiecare an din cauza diferențelor dintre reglementările privind siguranța alimentară, care nu pot fi justificate științific, rămâne un adevăr.

O serie de oameni de știință din domeniul alimentar din întreaga lume consideră că este inacceptabil faptul că circa un miliard de oameni din lume suferă de foame în timp ce alimentele sigure și nutritive sunt distruse. Drept rezultat, în 2007, a fost înființată oficial [Inițiativa de armonizare globală \(Global Harmonization Initiative - GHI\)](#), o rețea internațională non-profit de organizații științifice și oameni de știință care lucrează împreună pentru a promova armonizarea reglementărilor și legislației mondiale privind siguranța alimentară.

Din punct de vedere intrinsec, reglementările nu sunt greșite, însă multe dintre ele nu sunt fundamentate științific. În lipsa unor reglementări globale armonizate privind siguranța alimentară, bazate pe știință, alimentele necesare milioanei de oameni din întreaga lume, vor continua să fie distruse în mod inutil – în ciuda faptului că, în realitate, sunt sigure pentru consum.

Care este problema? Lipsa comunicării

Informațiile științifice nu lipsesc. În ceea ce privește siguranța alimentară există mii de publicații științifice revizuite de recenzori și multe alte informații sunt generate zilnic, în întreaga lume. Problema, care trebuie rezolvată, constă în utilizarea adecvată a informațiilor existente și comunicarea acestora părților interesate din cadrul lanțului alimentar. Oamenii de știință comunică bine între ei, dar comunică mai puțin, în mod adecvat, cu cei care influențează, dezvoltă sau instituie regulamentele finale. Aceștia din urmă reprezintă factorii de decizie politică și politicienii, publicul larg, mass-media, reprezentanții grupurilor de interese și activiștii din rândul consumatorilor.

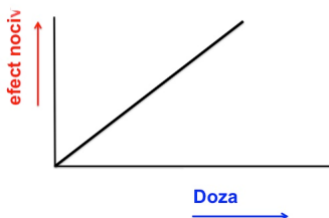
Conceptul de toxicitate, sau definirea a ceea ce este toxic, este un exemplu clar al unei astfel de comunicări inadecvate. De sute de ani, se știe că “doza face otrava” – adică o substanță poate produce un efect nociv asociat proprietăților sale toxice numai dacă ajunge într-un sistem biologic susceptibil, în organism, într-o concentrație suficient de mare. Paracelsus, părintele toxicologiei, a pus bazele acestui principiu pe baza dovezilor clinice descoperite în secolul al 16-lea. Recent, mulți oameni de știință recunoscuți, printre care Bruce Ames și Edward Calabrese, au susținut și au publicat, în reviste științifice internaționale, cercetări care demonstrează acest principiu de bază al toxicologiei. Totuși, în afara cercurilor științifice, sintagma “doza face otrava” este puțin înțeleasă și comunicată insuficient, după cum reiese din reglementările contradictorii privind siguranța alimentelor, care duc la distrugerea alimentelor precum și din titlurile prezentate în mass-media, care creează percepții greșite despre ceea ce constituie un aliment “sigur”.

Graficele din partea stângă ilustrează aceste percepții greșite:

Grafic A



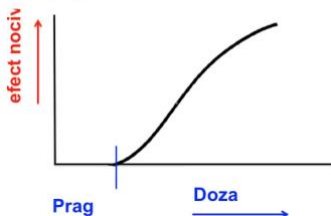
Grafic B



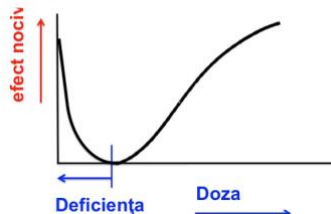
Graficul A reprezintă interpretarea toxicității de către publicul larg și de către alți factori care influențează politicienii și factorii de decizie politică: O substanță toxică produce efecte toxice indiferent de doză și, prin urmare, de aici se desprinde ideea că efectele negative pot fi prevenite numai dacă substanța este absentă sau complet eliminată.

Graficul B demonstrează interpretarea toxicității de către mulți politicieni și factorii de decizie politică, care la rândul lor influențează autoritățile de reglementare: Cu cât doza este mai mare, cu atât dăunează mai mult sănătății, astfel încât substanțele cu concentrații foarte scăzute ale proprietăților toxice intrinseci sunt acceptabile, prin urmare puțini oameni (de exemplu susținătorii) se așteaptă ca acestea să aibă efecte nocive asupra sănătății.

Grafic C



Grafic D



Graficul C reprezintă opinia bazată pe dovezi științifice a toxicologilor: pentru mai multe substanțe este așa cum a descoperit Paracelsus: în cazul în care doza este prea mare, se produc efecte toxice, dar există și un prag sub care nu există nici un efect. Cu alte cuvinte, sub o anumită doză, nu vor exista efecte negative. De exemplu, în organismul uman, organe precum ficatul și rinichii detoxifică substanțele nocive înainte ca acestea să manifeste un efect advers asupra sănătății. Pentru unele substanțe, o concentrație foarte scăzută poate reprezenta un risc pentru sănătate, așa cum este cazul vitaminelor și mineralelor. În cazul oricărei persoane, deficiența sau supradozarea cu substanțe nutritive esențiale, precum vitamina A sau fier, poate provoca îmbolnăvirea organismului, putând fi chiar letale. (**Graficul D**).

Privite împreună, aceste grafice ilustrează unele dintre percepțiile greșite care duc la dezvoltarea unor reglementări non-științifice și contradictorii, la nivel global – care, la rândul lor, pot duce la distrugerea alimentelor nutritive și sigure pentru consumul uman. Adevărul este că toate alimentele conțin în mod natural substanțe care sunt intrinsec periculoase și pot fi dăunătoare dacă doza este prea mare. Cafeaua, de exemplu, conține numeroase substanțe genotoxice, dar încă nu există dovezi care să demonstreze că persoanele care beau cantități moderate de cafea au o incidență mai mare a cancerului decât cele care nu consumă acest produs. Simpla prezență a toxinelor în cafea (sau în cartofi, sau în mere ș.a.m.d.) sau a reziduurilor chimice nu necesită reglementări care să indice absența totală a acestora în scopul de a asigura siguranța alimentară.

GHI: Crearea de conexiuni, consolidarea consensului

Una dintre prioritățile GHI constă în colectarea și comunicarea principiilor de bază ale științei referitoare la siguranța alimentară celor care influențează și care iau decizii politice – de la publicul larg și presă, la politicieni, factori de decizie politică și autorități de reglementare. Obiectivul constă în creșterea gradului de înțelegere și de informare a tuturor părților interesate astfel încât conceptele științifice obiective din domeniul siguranței alimentare, și nu oportunitatea politică sau informațiile din mass-media, să devină baza de elaborare a unei legislații și reglementări semnificative și armonizate în toate țările.

Pe lângă facilitarea întâlnirilor grupului de lucru GHI pentru a construi un consens în cadrul comunității științifice, GHI este dedicată creării de comunicări științifice concise, ușor de înțeles și care pot fi traduse în limbile locale. Cu ajutorul voluntarilor activi în domeniul comunicării, GHI se străduiește să dezvolte o varietate de materiale educaționale, resurse și platforme accesibile tuturor oamenilor din întreaga lume. În plus, mulți membri GHI contribuie cu articole și interviuri în presa națională și internațională, iar în calitate de ambasadori oficiali GHI, ai unor națiuni sau regiuni individuale, împărtășesc și diseminează informații despre GHI și armonizarea la nivel local.

Pentru mai multe informații despre **Inițiativa de armonizare globală** și acțiunile sale în ceea ce privește alimentația populației și susținerea inovării prin armonizarea reglementărilor globale de siguranță alimentară, fundamentate științific, vă rugăm să ne vizitați online la www.globalharmonization.net.

Tradus de: Dr. Mihaela Geicu-Cristea; Prof. Dr. Dumitru Mnerie; Prof. Dr. Liviu Gaceu.

